Liite 1. **14.2.2022**

Liittyy: Tenon kiinteistönomistajat ry:n hallituksen lausuntoon maa- ja metsätalousvaliokunnalle

HE 30/2021 lakiesityksen 12 §:n ongelmat ja niihin esittämämme muutokset:

12 §: Erityinen kalastuslupakiintiö

- Erityislupien määrä on omaisuudensuojakysymys. Sitä ei voi jättää maa- ja metsätalousministeriön harkintaan. Usean vuoden kokemuksemme on osoittanut, ettei sellainen menettely toimi: *Alkuperäisessä HE 30/2021 luonnoksessa oli erityislupien määrä asetettu kiinteäksi. Mikäli kiinteää arvoa ei voi lakiin kirjoittaa, niin tulee määritellä erityislupakiintiön määrä kiinteäksi 33 % osuudeksi matkailukalastajille myytävien lupien määrästä eli matkailukalastuslupakiintiöstä. Ministeriöllä ei voi olla tarvetta säädellä vain yhden kalastajaryhmän kalastuksen määrää, koska valtiosopimukseen on kirjattu yhteiset säätelymekanismit. Ulkopaikkakuntalaisten omistamien kiinteistöjen määrä on kasvanut jo niin suureksi, että erityislupakiintiön maksimimäärää tulee käyttää. Lakiin tule myös kirjata, että erityisluvat ovat <u>omistajalupia</u>, eikä niitä voi myydä edelleen tai siirtää toiselle henkilölle (vrt. HE 239/2016).* Vuokraamalla ei voi tulla kiinteistönomistajaksi.

- Erityisluvan lunastusehto tulee muuttaa Tenojoen kalastussopimuksen edellyttämään muotoon: *Ulkopaikkakuntalaisella, jonka omistaman kiinteistön osuusluku rajajokialueella sijaitsevasta yhteisestä vesialueesta on 0,5, on kiinteistöä kohti oikeus ostaa yksi lupavuorokausi erityislupakiintiöstä. Toiseen ja sitä seuraaviin erityislupiin tarvitsee erityislupakiintiön osakasluetteloon merkitty, erityislupiin oikeutettu erikseen määritellyn kertoimen suuruisen osuusluvun määrän. Osakasluettelon ulkopaikkakuntalaisten omistamista kiinteistöistä tai laillisesti omistettujen kiinteistön osista laatii Maanmittauslaitos. Maanmittauslaitos määrittelee erityislupakiintiön osakasluettelosta kertoimen siten, että kaikki erityislupakiintiön kalastusluvat osoitetaan osakaskiinteistöille omistusosuuksien suhteessa. Lakitekstiin tulisi lisätä, että henkilö voi saman vuoden aikana olla oikeutettu vain joko paikkakuntalaisen kausilupaan tai ulkopaikkakuntalaisen erityiseen kalastuslupaan.*

- Erityislupien lunastus tulee selkeyttää ja luvanmyyjän tehtävä määritellä: *Maanmittauslaitos toimittaa kalatalousalueelle vuosittain ennen kalastuskauden alkua erityislupakiintiön osakasluettelon, johon on merkitty kiinteistö- ja vesialuekohtaiset erityislupien määrät. Tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia omistussuhteissa ei oteta huomioon kalastuskauden kuluessa. Osakasluetteloon merkityn kiinteistön kalastusoikeuden haltijan tulee erityisluvan lunastuksen yhteydessä osoittaa oikeutensa, ellei se luvan myyjän hallussa olevasta kiinteistörekisteristä käy ilmi.*

- Momentti asetuksenantovaltuudesta lakiesityksen muotoisena on tarpeeton, mikäli lakiteksteistä tehdään selkeitä. Erityislupia ei voi siirtää mihinkään muuhun kiintiöön tai

muulla tavalla siirtää tai myydä. Kiinteistön kalastusoikeuden laillinen omistaja eli haltija voi ratkaista lunastaako kiinteistönsä erityisluvan vai haluaako käyttää oikeuttaan luonnon lohikannan suojelemiseksi jättämällä erityislupansa käyttämättä.

- Tulee lisätä momentti: *Erityislupakiintiön kalastuslupa perustuu kiinteistön kalastusoikeuteen ja erityisluvan käyttöalue on koko Tenojoki, kuten kaikilla muillakin omistajaluvilla. Omistajaluvan periaatteella tulee erityisluvan lunastaneen voida valita haluamansa kalastuskauden kalastuspäivä lupansa käyttämiseen.*

Yhteenveto

Erityisluvat osoitetaan siis kiinteistölle Maanmittauslaitoksen puolesta. Luvanmyyjälle jää vain luvan rahastus ja tulostus sekä ostajan henkilöllisyyden sekä osto-oikeuden toteaminen. Erityisluvan lunastamisen ja käytön ratkaisee lupaan oikeutettu. Erityislupa on henkilökohtainen omistajalupa eikä sitä voi vuokrasuhteen perusteella lunastaa eikä siirtää toiselle henkilölle tai myydä edelleen. Erityislupien kaupallistaminen Suomessa on aiheuttanut Norjassa laajaa tyytymättömyyttä ja oli syy kalastussäännön irtisanomiseen.

Ministeriön lakiin perustumaton erityislupien kertoimen markkinaehtoinen säätäminen ja pyrkimys kaikkien erityislupakiintiön kalastuslupien lunastamiseen ei ole Tenojoen kalastussopimukseen perustuva. Kerrointa ei tarvitse asetuksella vahvistaa, jos Maanmittauslaitos jakaa erityislupakiintiön toisen ja sitä seuraavat kalastusluvat kiinteistöille ja vesialueille niiden kalastusoikeuksien mukaisessa suhteessa.

Erityislupakiintiön kalastuslupien nettikauppa voidaan lopettaa. Kilpailua siitä minkä kiinteistön omistaja ehtii netistä varaamaan erityislupia ei tarvita, kun luvat on osoitettu viran puolesta kiinteistöille. Jokainen kiinteistö voi rauhassa nauttia kiinteistöönsä liittyvästä kalastuksesta.

Näillä muutoksilla erityislupakiintiön kalastuslupa on aito omistajalupa, kalastusmäärä ei lisäänny, eikä kenenkään muun oikeuksia loukata.